

NOTAT

Dato: 6. september 2021

Til: Bestyrelsen

Fra: Administrationen

Virksomheders betaling for brug af genbrugsstationer

Nuværende betalingsordning

Siden 2012 har det i medfør af lovgivningen været frivilligt for virksomheder, om de mod betaling vil være tilmeldt kommunernes genbrugsstationer. Virksomheders betaling for adgangen til genbrugsstationerne skal ske enten som betaling pr. besøg eller som betaling af et abonnement eller kombinationer heraf.

Reno Djurs' system for virksomheders betaling for brug af genbrugsstationer indeholder følgende muligheder:

- Abonnementsordning
Med abonnementsordningen kan tilmeldte virksomheder aflevere op til 2 tons affald på genbrugsstationerne om året. Det årlige gebyr er i 2021 på 790 kr. ekskl. moms for hvert tilmeldt køretøj. Køretøjet må veje op til 3.500 kg plus en eventuel trailer. Der kan afleveres op til 2 tons affald og 50 kg farligt affald knyttet til det enkelte køretøj. En tilmeldt virksomhed kan i henhold til lovgivningen maksimalt aflevere 200 kg farligt affald pr. virksomhed pr. år (uanset antallet af tilmeldte køretøjer).

Pr. 1. september 2021 er der tilmeldt 1.074 virksomheder med i alt 1.539 biler (= gebyrer). Antallet er stort set uændret i forhold til 2020.

- SMS-ordning
Med betaling pr. besøg-ordningen gives adgang til et enkelt besøg på en valgfri genbrugsstation. Gebyret er 200 kr. ekskl. moms pr. besøg. Betaling skal ske via en mobiltelefon, der er tilmeldt på forhånd med betalingskortoplysninger. Pengene bliver trukket fra det tilmeldte betalingskort. Køretøjet må veje op til 3.500 kg plus en eventuel trailer. For farligt affald er der en mængdebegrænsning på 10 kg pr. besøg.

I 2021 er SMS-ordningen pr. d.d. brugt 80 gange. I 2020 blev ordningen brugt 112 gange.

- Vægtordning
Med vægtordningen kan der afleveres ubegrænsede mængder affald på Erhvervs-genbrugsstationen i Glatved (i henhold til lovgivningen dog maksimalt 200 kg farligt affald

pr. virksomhed pr. år). Der betales efter vægt – 925 kr. pr. ton ekskl. moms. Der må benyttes køretøjer på op til 3.500 kg plus en eventuel trailer.

I 2020 og 2021 er vægtordningen brugt 0 gange.

Baggrund for det nuværende gebyrsystem

For 10 år siden blev der på Christiansborg indgået aftale mellem V, S, DF, SF, K og R om, at virksomheders adgang til de kommunale genbrugspladser fra 1. januar 2012 skulle ske som en tilmeldeordning. I fortsættelse heraf besluttede Reno Djurs' bestyrelse at etablere en tilmeldeordning med udgangspunkt i abonnementsmodellen fra 1. januar 2012.

Beslutningen om at vælge abonnementsmodellen blev truffet på baggrund af blandt andet følgende kriterier:

- Det skal være let, ubureaukratisk og billigt at komme miljømæssigt korrekt af med affald.
- Ordningen må ikke være en barriere for virksomheder med små affaldsmængder – herunder farligt affald og WEEE.
- Ordningen skal understøtte, at herreløst affald begrænses (dvs. begrænse "skovsvineri").
- Ordningen skal være enkel og letforståelig, og den skal opleves som retfærdig og legitim af både virksomheder og husholdninger.
- Krydssubsidiering skal så vidt muligt undgås (om end snævert gebyrfokus ikke må være den begrænsende faktor for opfyldelse af de øvrige hensyn).
- Ordningen bør i videst muligt omfang læne sig op ad Reno Djurs' gamle gebyrmodel, som fungerede upåklageligt gennem 10 år.
- Den administrative byrde skal være mindst mulig – ikke mindst for pladsmændene på genbrugsstationerne.
- Der bør tilstræbes en løsning, hvor det eksisterende opkrævningssystem kan benyttes.

På møde den 19. september 2012 (sag nr. 21-12) godkendte Reno Djurs' bestyrelse de principper for virksomheders betaling for brug af genbrugsstationer, som fortsat gælder i dag. Princippet bygger på en kombinationsmodel, hvor virksomhederne tilbydes at deltage i genbrugsstationsordningen ved en kombination af en abonnementsordning og en betaling pr. besøg-ordning.

Det centrale element i den valgte kombinationsordning er, at der kan knyttes en mængdebegrænsning til abonnementsordningen. Det politiske forlig om virksomheders brug af genbrugspladser forudsætter, at der ikke må fastsættes mængdebegrænsninger for virksomhederne. Det er i den forbindelse administrationens vurdering, at denne politiske forudsætning opfyldes ved at supplere abonnementsordningen med en betaling pr. besøg-ordning.

Brugerundersøgelse 2013

Som led i 2012-beslutningsgrundlaget indgik en brugerundersøgelse som grundlag for vurdering af gebyrerne for 2013. Brugerundersøgelsen fastslog blandt andet følgende:

- Virksomheder leverer 6 % af de samlede affaldsmængder på genbrugsstationerne.

- Det af virksomhederne leverede affald svarer til 18 % af omkostningerne til transport og behandling af affald (idet virksomheder gennemsnitligt set afleverer mere omkostningstungt affald end husholdningerne).
- Fordelt på mængden af affald udgør det af virksomhederne leverede affald 14 % af de samlede omkostninger på genbrugsstationerne (dvs. inkl. faste omkostninger til fx personale).

Notatet sammenfatter undersøgelsen på følgende vis: *"Det må derfor konkluderes, at de nuværende gebyrer ikke kan betragtes som omkostningsægte, og at byrdefordelingen mellem virksomheder og husholdninger er forrykket i virksomhedernes favør."*

Brugerundersøgelse 2021

Reno Djurs har i sommeren 2021 gennemført en ny brugerundersøgelse på genbrugsstationerne. Med det udgangspunkt, at brugerundersøgelsens data kan betragtes som repræsentative for alle Reno Djurs' genbrugsstationer, kan følgende konkluderes:

- Virksomheder leverer 14 % af de samlede affaldsmængder på genbrugsstationerne.
- Baseret på de af virksomhederne leverede affaldstyper repræsenterer det af virksomhederne leverede affald 21 % af genbrugsstationernes omkostninger.

Dermed er der følgende forhold mellem virksomhedernes brug af og betaling for genbrugsstationerne:

Virksomheder på genbrugsstationer 2021	Mio. kr. (ekskl. moms)
Gebyrbetaling	1,2
Omkostningstræk	9,7

Fordele og ulemper

Fordele og ulemper ved henholdsvis den nuværende abonnementsordning og en betaling pr. besøg-ordning kan sammenfattes som følger:

	Abonnement	Betaling pr. besøg
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Nemt og billigt for virksomheder 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedre sammenhæng mellem brug (antal besøg) og betaling
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> • U hensigtsmæssig sammenhæng mellem brug og betaling • Favoriserer virksomheder med hyppige besøg • Nuværende vægtgrænse er vanskelig at administrere 	<ul style="list-style-type: none"> • Virksomheder med hyppige besøg vil opleve øget brugerbetaling • Administrativt mere avanceret og dermed "tungere" system • Kræver ressourcekrævende procedurer for "grænsetilfælde"

I spørgsmålet om håndværkeres aflevering af affald bliver det ind imellem fremført, at håndværkerne blot afleverer grundejernes affald, og at affaldets håndtering derfor allerede er betalt af grundejeren. Til dette synspunkt har Miljøstyrelsen udtalt, at når en håndværker afleverer affald på genbrugspladsen, er det håndværkeren, som er indehaver og affaldsproducent, hvorfor affaldet er at betragte som erhvervsaffald. Hvis omvendt den private

afleverer affaldet på genbrugspladsen, er det den private, som er indehaver og affaldsproducent, og affaldet er at betragte som husholdningsaffald.

Det er desuden Miljøstyrelsens opfattelse, at såfremt husholdningen eller håndværkeren ønsker at lade en 3. mand aflevere affaldet på genbrugspladsen på dennes vegne, vil denne skulle have status af transportør og være registreret i Affaldsregistret (og være berettiget til at transportere gods for fremmed regning). Transportører, der transporterer affald fra husholdninger på regning, skal derfor kunne fritages, hvis de opfylder særlige vilkår.

Nummerpladeregistrering

Løsningen er baseret på, at et kamera ved genbrugsstationens indkørsel aflæser bilens registreringsnummer og automatisk identificerer køretøjet via data fra Motorregistret.

Registrering af private køretøjer slettes, når de er blevet frasorteret via motorregistret. Endvidere frasorteres "papegøjeplader". Data fra øvrige køretøjer anvendes i økonomisystemet til at udarbejde en månedlig bagudrettet faktura til virksomheden baseret på antallet af registrerede besøg.

Samarbejdspartnere, f.eks. leverandører og myndigheder, registreres manuelt i systemet, så de ikke faktureres for besøg. Det samme kan gøres for leasing/leje-biler, hvor der er et privat formål.

Køretøjer med udenlandske nummerplader kan ikke registreres. For disse tænkes implementeret en løsning, hvor pladspersonalet f.eks. via en sms adviseres om, at der er et ikke-registreret køretøj på pladsen, hvorefter betaling så vidt muligt opkræves via SMS-ordningen.

Økonomi

De væsentligste anlægsomkostninger ved en betaling pr. besøg-ordning udgøres af kameraer og anlægsarbejder i forbindelse med etablering af disse. Anlægsomkostninger estimeres at udgøre ca. 1 mio. kr. for alle genbrugsstationer.

De løbende driftsomkostninger udgøres fortrinsvis af drift af fiberforbindelser, anslået 200.000 kr./år for alle genbrugsstationer.

Der må desuden påregnes mere administrativ sagsbehandling – særligt i tilfælde, hvor brugere anser fakturaer for ubegrundede.

Anbefaling

Det anbefales, at gebyrsystemet omlægges, så der skabes en større sammenhæng mellem virksomhedernes brug af genbrugsstationerne og deres betaling i overensstemmelse med "forureneren-betaler-princippet".

Det nye betalingsprincip vil give øgede administrative opgaver i forbindelse med diverse grænsetilfælde vedrørende fakturakrav – fx med leasede biler (registreret som erhverv). Omvendt vil pladsmændene ikke længere skulle anvende ressourcer på at tjekke, om erhvervsbiler har betalt abonnement, og ej heller vurdere, om virksomheder overskrider abonnementsordningens mængdegrænse.

For hvad angår kommunale institutioner betaler disse i dag et grundgebyr, der dækker en række fællesomkostninger, der afholdes af Reno Djurs, herunder også adgangen til at benytte Reno Djurs' genbrugsstationer. Det anbefales, at den nuværende praksis fastholdes.